

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 364
van **JORIS NACHTERGAELE**
datum: 1 juli 2020

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

Doorvoervergunningen voor wapens - Samenwerking en sensibilisering

Het voorbije jaar haalde een vermoedelijke doorvoer zonder overlading van wapens naar Saoedi-Arabië via de haven van Antwerpen tweemaal de pers. Het schip de Bahri Yanbu zou militair materieel vervoeren en zou daarvoor de haven van Antwerpen aandoen vooraleer het materiaal verder mee te nemen naar het Midden-Oosten. Dit nieuws veroorzaakte heel wat ophef, omdat ook de doorvoer van wapens meldings- en vergunningsplichtig is in Vlaanderen op basis van artikel 8 paragraaf 2/1 van het Wapenhandeldecreet. Er werd daarvoor echter nooit een melding van gemaakt aan de dienst Controle Strategische Goederen en er werd geen vergunning afgeleverd.

Vlaanderen staat hoog aangeschreven in Europa als het aankomt op de ethische benadering van wapenhandel en de controle daarop. Toch blijft controle op doorvoer van wapens zonder overlading een heel complex gegeven. Vooral in ons land, waar de douanediens ten op federaal niveau een belangrijke rol spelen in de controle op het naleven van de Vlaamse regelgeving. Daarnaast is de Vlaamse regelgeving rond de doorvoer van wapens en de brede reikwijdte van de definitie van 'wapens' in het Wapenhandeldecreet vaak onvoldoende gekend door de rederijen.

In zijn antwoord op een vraag om uitleg in de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme van 28 januari 2020 benadrukte de minister-president dat de dienst Controle Strategische Goederen volop in gesprek was met de federale douanediens ten over de problematiek. Daarnaast onderstreepte hij in dit antwoord het belang van 'outreach' en sensibilisering van de rederijbedrijven rond de Vlaamse regelgeving. Sinds begin 2019 zet de dienst Controle Strategische Goederen hier dan ook volop op in en de minister-president stelde dat deze moeilijke taak ook in 2020 zal worden voortgezet.

Bij de publicatie van het Jaarverslag Wapenhandel 2018 van de Vlaamse Regering bleek dat het aantal doorvoervergunningen voor 2018 verder was gedaald naar slechts zes. Dit onderstreept op zijn minst de nood aan sensibilisering van de logistieke sector.

1. Welke concrete stappen zijn er sinds de gesprekken tussen de douanediens ten en de dienst Controle Strategische Goederen begin dit jaar gezet om de samenwerking tussen beide diensten te versterken?
2. Welke concrete acties heeft de dienst Controle Strategische Goederen al ondernomen om vorm te geven aan de wil van de minister-president om in te zetten op een

proactieve informatieverstrekking, opleiding of responsabilisering van de logistieke sector rond de doorvoer van wapens? Welke concrete acties zijn verder al gepland?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 364 van 2 juli 2020

van **JORIS NACHTERGAELE**

1. Concreet over de problematiek van doorvoer zonder overlading zet de dienst Controle Strategische Goederen in de eerste plaats in op bewustmaking bij de Douane over de specifieke gevallen waarin dit vergunningsplichtig kan zijn. Het onderwerp is ook een agendapunt op het systematisch overleg met de Douane waarnaar mijn voorganger in het kader van een andere context verwees in zijn [antwoord op schriftelijke vraag nr. 179 van 11 februari 2019](#) en de dienst zet ook meer in op overleg met de regionale diensten van de Douane. Het moet weliswaar duidelijk zijn dat ook de douanediensten in hun risicobeheer enkel kunnen werken met de informatie waarover ze beschikken en kunnen beschikken, en dat deze bij doorvoer zonder overlading summier is.
2. Tijdens de bespreking van het Jaarverslag Wapenhandel 2018 maakte ik duidelijk dat de 'outreach' en sensibilisering in 2019 waarnaar u verwijst betrekking had op specifieke programma's voor logistieke dienstverleners, in samenwerking met de belangenorganisatie [FORWARD Belgium](#). Die focuste op vraag van FORWARD in een eerste fase op uit- en doorvoer van producten voor tweeërlei gebruik en leidde tot een aantal infofiches die u terugvindt op de [compliance-pagina van de website van de dienst Controle Strategische Goederen](#). In een tweede fase zal ook aandacht gegeven worden aan uit- en doorvoer van defensiegerelateerde producten.

Verder gaf ik aan dat ook andere belanghebbenden in de sector, zoals rederijen en scheepsagenten, aan bod zouden komen. Met het oog daarop heeft de dienst Controle Strategische Goederen contact opgenomen met de Antwerpse Scheepvaartvereniging ([ASV](#)). De bedoeling van de dienst is om de voormelde actoren te responsabiliseren omtrent de specifieke gevallen van vergunningsplicht van doorvoer zonder overlading ("transit") van defensiegerelateerde producten en tegelijk ondersteuning te bieden om in de praktijk mogelijke gevallen te identificeren. Daarbij zal de dienst verder bouwen op de algemene infofiche over doorvoer die nu al beschikbaar is op de website van de dienst Controle Strategische Goederen, zowel in het [Nederlands](#) als in het [Engels](#). Door de coronacrisis en de daaraan verbonden beperkingen zijn de gesprekken tussen de dienst en ASV vertraagd, en zitten we momenteel in de fase van eerste contacten.

Het moet ook hier wel duidelijk zijn dat we van de voormelde actoren enkel verwachtingen kunnen hebben in de mate van de informatie waarover ze beschikken en, redelijkerwijze, kunnen beschikken. Dat geldt in het bijzonder voor de actoren die in het Wapenhandeldecreet als "doorvoerder" worden geclassificeerd, i.e. douaneagenten, scheepsagenten, expeditieuren en vervoerscommissiearen. Dergelijke actoren hebben immers zelden of nooit een rol omtrent goederen – inclusief defensiegerelateerde producten – in transit, i.e. goederen die bij binnenkomst van een schip of vliegtuig in Vlaanderen al aan boord zijn en aan boord blijven. Dat heeft uiteraard een impact op hun (toegang tot) informatie en hun verantwoordelijkheden onder het Wapenhandeldecreet. Daardoor zal het zwaartepunt vaak bij "vervoerders" liggen, i.e. de personen die die het transport uitvoeren.